

Передплата

на «РУСЛАНА» виносить:

в Австрії:

на цілий рік . . . 12 р. ав.
на пів року . . . 6 р. ав.
на чверть року . . . 3 р. ав.
на місяць . . . 1 р. ав.

За границю:

на цілий рік . . . 20 рублів
або 40 франків
на пів року . . . 10 рублів
або 20 франків
Поодинокі число по 8 кр. ав.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дні крім неділь і руских свят о год. 6-й пополудні.

Редакция, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 5 ул. Ліндого. — Експедиція місцева в Агенції Соколовского в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє. — Рекламаций неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 10 кр. від стрічки, а в «Надісланім» 20 кр. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 15 кр. від стрічки.

Подайсь назад!

Така команда вийшла в ч. 69 «Дѣла» для сконсолідованих народовців. А перед тижнем в ч. 61 «Дѣла» писалось на адресу «львівського генерального штабу москвофільського»:

«Рускі перевертні з витертим чолом, що чванять ся своїм ренегатством! Лукаві лицеміри, що тайком риють під згодою Русинів! Вовки в овечій шкірі, що туманять темних і простодушних! Патріоти о ледачій роботі! Нікчемні агітатори! Герострати! Тухла нора, з котрої виходять оклики: Посилайте дітий руских до шкіл німецьких або польських! Приймайте радше польські письма від урядів, ніж рускі! Безглуздий штаб москвофільський! Дурноватий командир штабу Іван Политика! Проч з ним за двері з нашої хати!»

Пошанувавши такими епітетами членів «львівського генерального штабу москвофільського», «Дѣло» в ч. 61 кликало до народовців: «Ви, справдішні патріоти, занадто податливі! Ви спокійно слухаєте безглуздих теревенів сего штабу і мовчите? Тут вже кінчить ся свята згода! Треба штабовцям в ту мить добре змити голову! Они морочать людей, а нарід ведуть на загибель! Проч з ними з нашої хати!»

На сі епітети і на поклик «Дѣла» до народовців — що все подали ми в вірнім оригіналі — відповів г. Марков в ч. 68 «Галічаніна»: «Дѣло» зле зрозуміло консолідацію. Консолідація має «зглаживати лише занадто різькі протиположности», впрочім ми не зrekli ся своєї програми, ми застерегли собі зовсім свободну руку. Крик «Дѣла», се лайка «ізвозчиків і перекупок». Се «біснованія» новоеристів і т. д.

Ся адмоніція г. Маркова на адресу «Дѣла» мала свій успіх, бо з генерального штабу опозиції народовецької вийшла вже

команда: Подайсь назад! Ось що читаємо в ч. 69 «Дѣла» з 8. цвітня:

«Ми уважали за потрібне лише тріпнути по пальцях тих, що пхають свої погані руки там, де їм не слід. Ми уважали за потрібне пригадати роззухваленим Іванам Политикам їх властиве місце в консолідації і остеречи їх, щоби не переступали границь, назначених консолідацією, та щоби своїми безглуздими теоріями і агітаціями не псовали і не спиняли народної роботи. І ми надіємось (?), що ся пересторога не піде в ліс. В противнім разі було би вже нашою річею, вивести конечні консеквенції».

Таке написало «Дѣло» на адресу «львівського генерального штабу москвофільського». Оно — а на ділі его інспіратор з генерального народовецького штабу — «тріпнув лише по пальцях» Івана Политику, а «москвофільському генеральному штабові» погрозив, що як би се «тріпненє по пальцях» не помогло, то інспіратор і шеф консолідації табору народовців — «виведе конечні консеквенції».

А яку паролію видано на адресу опозиційних народовців? Народовцям велено вірити, що «радість «Руслана» — будьто консолідація розлазить ся — трохи завчасна». А щоби успокоїти опозиційних народовців, сказано в ч. 69 «Дѣла», що «Народна Рада» не ухвалила розриву з ренегатами, що она має свою «ясну» програму і без нарад, що она «знає» свої обовязки для руского народа, що она «не гне ший» під чужу кормигу, що она — а властиво народовці — «з'уміють берегти на «будуче» чистоту народного прапора і народних ідеалів та що они не спроневерять ся народній честі».

Ми не розминулись проте з правдою, ворожачи, що «Дѣло» покає ся по проповіді г. Маркова та скаже собі: Марков не наплював мені в лице, се лише дрібний

дощик крапнув на моє личко. Справа покінчена! Най «Руслан» живе надією, що консолідація станула над гробом, най дурить себе і провінцію, ми констатуємо, що «перевертні», «лицеміри в овечій шкірі», «нікчемні агітатори» і «Герострати з тухлої нори» суть і остануть ся нашими союзниками і добрими приятелями на будуче, поки не пересвідчимо себе, що «тріпненє по пальцях» не помогло. Як би не помогло — о! — тоді витягнемо конечні консеквенції, се значить: опять покоримось і скажемо опять: Подаймось назад!

Коментувати сю цілу історію — мабуть злишній річ. Як би она не була так дуже сумною, то можна би над нею посьміятись з цілої душі. Історія ся пригадує нам оповіданє про сего героя, що вдарений раз в лице, сказав до свого противника: Ану, спробуй ще раз! А коли противник влучив его ще другий і третій раз, сказав собі: Овва! тут не жартують! і — забрав ся домів.

Ріжниця між системою Райфайзена а системою Шульцого.

Засадничої ріжниці межі спілками ощадности і позичок Райфайзена а стоваришеннями задатковими системи Шульцого в Деліч що до вірителів властиво нема, ріжняться ся лиш що до округів, організації і атрибуції і взагалі що до внутрішнього урядження, а іменно:

1) Спілки Райфайзена ограничають свою діяльність на можливо найменші округи, т. є на одну громаду, або що найбільше на одну парохію, в наслідок чого мають много членів, знаючих взаїмно себе і свої відносини; товариства задаткові не держать ся ніяких ограничень під взглядом розлогости обругів, розширяють свою діяльність часто на значну часть краю і обіймають в наслідок сего пересічно значно більше число членів не рідко цілі тисячі, проте не можуть звати докладно господарських відносин

СЦЕНА V.

Гальшка — Лаский.

Лаский (кланяє ся зі свободою бувальця). Вельможній пани, великій княгині, мій найнижший поклін!

Гальшка. Витаю, пане Лаский, в моім домі.

Лаский. Не хотів бим відкликувати ся до нашої давньої знакомости, ласкава пані, але перше дати поясненє цілого відношеня межі мною а вашим достойним родом, щоби мій приїзд був оправданий, а моя присутність, велика княгине, для вас не відражаюча.

Гальшка. Пропу, сїдайте! (сїдають) Рада знати, ласкавий пане, до чого зміряють ваші слова.

Лаский. Хвилинку терпеливости, вельможна княгине. — Як-раз тогди, коли вас забрав був граф Горка силою від Домініканів зі Львова, я вернув до вітчизни, вправді зі славою патріота, але зі саквою голопята. Та за те я стояв в 30 роках, сильний тілом і відвагою, знатний широкою славою, могутий знаменитими знакомствами. Одержую пропозицію від старшої вже вдови, велико-княгині, найбогатшої особи між литовскою шляхтою. Се була ваша мати, ласкава княгине. Княгиня Беата приїхала була просто зі Львова на двір зі скаргами на графа з Горки, що забрав доньку, та з просьбою о по-

міч против Вишневецькому, що збройною силою оточив замок Острожских. Але король не хотів більше і знати про нічо. Тогди Беата звернула ся до мене. Зі своєю рукою віддавала мені всі свої маєтки без всяких застережень і ограничень, просячи лиш о одно, щоби я ужив своїх впливів для визволення доньки. Беата була старша від мене близько о літ 20, а острі, пристрастні черти лица надавали їй вид хищої птахи. Але одні услівя рівноважили другі і я прийняв їх.

Гальшка. Щоби покористати ся одними, а недодержати других.

Лаский. Не зовсім, як кажете. Я увільнив Острог від облоги, зумівши кинути кість незгоди в табор Вишневецького. Козацке військо прогнало власного гетьмана, а він опинив ся аж у турецькій службі, де погіб, повішений за ребро на гаку. Так само хотів я полагодити і вашу справу: удав ся прецінь лично до графа Горки і відвідав ласкаву княгиню разом з матір'ю в вязниці. Але ваша тогдішня — позвольте ласкава княгине назвати давні події властивим іменем — ваша тогдішня упрямість звівчила мої найкрасші заміри.

Гальшка. Чи ви вже скінчили, пане Лаский?

Лаский. Тут хочу вас, ласкава княгине, перепросити за тогдішнє шоретке обходженє.

Беата і Гальшка

історична трагедія в 5 актах

з другої половини XVI віку

Льва Лопатинського.

(Дальше.)

СЦЕНА IV.

Тіж — Осип.

Осип. Вельможна княгине, перед воротами жде пан Альбрехт Лаский.

Гальшка. Лаский на Осторозі?

Василь. Чогож сей тутки?

Гальшка. Може він хоче вийти в переговори? Проти сюда. (Осип відходить).

Василь. Та вже в які там переговори треба нам з ним входити! Заспокій его грішми, або і задержи его у себе на дворі якийсь час, щоб часом ще якого бешкету не наробив. Чешши дідька з рідка... А я краще заховаю ся перед ним та перегляну за той час папери в твоїй кімнаті, кільки ще лишило ся, з того, королівського колись маєтку нашої родини. (Гальшка відпроваджує Василя до дверей — нетерпеливєть ся часочок).

довжників, ані їх здібностей в цілі доброго ужиття кредиту.

2) Спілки Райфайзена суть противні побиранню уділів від членів, а змушені до того статутами означають дуже низько, не дозволяють скуплення двох уділів в одних руках і ограничають дивіденду до висоти стони процентової від вкладок щадничих: товариства задаткові головню кладуть вагу на уділи членів, з тої причини значно вище їх означають, а крім сего часто послуговують ся прольонгованем позичок.

3) Формою кредиту в спілках Райфайзена є виключно скрипт довжний, натомість вексель є безумовно виключений; в товариствах задаткових є вексель головною формою кредиту.

4) Організація і атрибуції заряду і Ради надзираючої суть в спілках Райфайзена а в товариствах задаткових зовсім відмінні; передовсім касиєр, що в товариствах задаткових належить до Дирекції, в спілках Райфайзена стоїть поза зарядом, а Рада надзираюча посідає в спілках докладніше ограничену компетенцію в відношенню до Заряду, як в товариствах в відношенню до Дирекції.

5) Одиноким платним урядником в спілках Райфайзена є касиєр (рендант), члени же заряду і Ради надзираючої не побирають ніякої грошевої винагороди; противно в товариствах задаткових побирають пенсії і тантієми.

6. Цілий чистий зиск в спілках Райфайзена призначає ся в користь фонду резервового, котрий є неподільним маєтком спілки; в товариствах лиш частину зиску призначає ся на утворення і споможене фонду резервового, котрий може бути між членів розділений.

7) Найважливіша ріжниця полягає в цілі, обсягу діланя і духу спілок Райфайзена і товариств задаткових. Перші мають на цілі з'єднання сил і засобів цілої людности селянської, між котрими спілка існує і ділає, в цілі попирання всіх економічних і суспільних інтересів своїх членів, і до хосенного розв'язання тої задачі змагають дорогою розповсюдження і дійсного приновлення засади і заповіді християнської любови ближнього: товариства задаткові суть передовсім і виключно інституціями грошовими, банковими, що мають на цілі уділюване кредиту і подаване членам можности схісновати і заробити гроші до утворення власного капіталу і в цілі визволення ся з під впливу великих капіталістів; безпосередний вплив на членів і взагалі на людність, серед котрої товариства оперують, не належить до їх обсягу і цілі.

(Далі буде).

Вісти політичні.

Про хід вчерашньої конференції представителів опозиційних німецьких стороництв у Відні доносять, що диску-

сія дотикала тактики належних до Союзу мужів довіря, та заразом згоджено ся на полишення остаточних децизий повним зборам членів союзу, які мають зібратися в найблизших днях. Вчерашні збори розпочали ся о год. 11. рано, а взяли в них участь: з німецького поступового стороництва Функе і Грос, із союзу німецької партії народної Гогенбургер, Лемінц, Праде і Кайзер, з вірноконституційної більшости Бернрайтер, Штірт, Людвігсдорф, Швейгель і Грабмаєр, з християнсько-соціальної партії кн. Ліхтенштайн, Вайскірхнер і Штайнер і в кінці із संबідного німецького союзу Мавтнер. Провід обняв сеніор пос. Функе, котрий по повитанню присутних в короткій промові підніс важніші події у внутрішній політиці держави від хвилі відкриття парламенту і заразом представив положення Німців в Австрії. Відтак приступлено до складання справоздань з поодиноких коронних країв. Перший реферував п. Праде про жаданя чеських Німців, відтак Грос говорив про постуляти Моравії, дальше кн. Ліхтенштайн з Долішньої Австрії. О год. 1. перервано розправи на дві години, а о год. 3. в дальшій тягу здавав справу Кайзер зі Шлезка, Штірт зі Стирії, а Грабмаєр з Тироля. Над рефератами вивязала ся дискусія, після котрої ухвалено вибрати субкомітет, щоби провірити предложені реферати. Субкомітети поручено також відділити загальні постуляти Німців в Австрії від осібних жадань коронних країв. Назначено час субкомітетови для сеї праці аж до покінчення теперішних сесій соймових. Тоді зберуть ся наново мужі довіря, щоби прийняти до відомости реферати субкомітету. До сего субкомітету вибрано пп. Пергельта, Гогенбургера, Штірта, Ліхтенштайна і Мавтнера. Відтак зібрав ся зараз по зборах субкомітет на перше засіданя. Хотий хід нарад ухвалено держати в тайні, однак кружать поголоски, що в нарадах проявили ся змаганя в напрямі, щоб досягнути порозуміння і вирівняти існуючі ріжниці. Інтересною проявою мало бути се, що посла з Чех і Моравії не ставили далеко ідучих жадань, а противно стирийські посла між иньшим жадали впровадження в Австрії німецького язика за державний. Постуляти чеських Німців відносили ся загально до жаданого знесення язикових розпоряджень і управильнення язикової справи в законодавній дорозі, дальше щоби запровадити народні курії і заразом утворити виключно німецьку адміністраційну територію в Чехії.

Новинки

— Львівський університет числив в минулім півроці зимовім 98 професорів, з тих 44 на виділі філософічнім, 21 на правничім, 21 на медичнім і 12 на богословськім. В повисіім числі професорів 48 було звичайних, 11 надзвичайних, 36 доцентів і учителів, а надто два профе-

сори титулярні і один почесний. — Слухачів було в тім семестрі 1901 с. є на виділі правничім 1220, теологічнім 308, філософічнім 217 і медичнім 156. З того загального числа було слухачів звичайних 1730, надзвичайних 171, галичан 1832, чужосторонних 69. Що до народности найбільше було Поляків 1336 (всіх жидів також тут зачислено), Русинів було 553, переважно на правах і теології, Болгарин 1. Німців 9, один Хорват і один Чех. Віроісповіданя поділило слухачів ось як: обряд рим. кат. 916, грек. кат. 567, вірм. кат. 13, евангел. 12, один меноніт і 392 жидів. — Ціле чесне (оплата за виклади, що вносять річно около 40 зр.), платило 1230 слухачів, увільнених було від половини 248, від цілого 423: колиж відчислити 308 слухачів богословія, для котрих чесного цілком нема, то виходить, що на всіх трех світських виділах увільнених було від цілого чесного лише 118 слухачів.

— Новий директор львівської щадниці, п. Антим Никодим Никорович є тіточним братом намісника гр. Пінїнського і числить тепер 45 літ. По укінченню шкіл і технічних студій, обобразував ся в вишній школі торговельній в Парижі, потім в 1874 р. одержав посаду ліквідатора в галицькім банку кредитовім. Від 1879 р. господарив в добрах Волиця і видав кілька рілничих фахових розправ. По десяти літах повернувшись назад до занятя банкового і дістав співуправу філії галицького банку гіпотечного в Перемишлі, де від 1896 р. став директором сего заведення.

— Віче рубачів і сторожів відбуло ся в неділю по полудні на площі Стрілецькій у Львові. Скликали се віче очевидно соціалісти, тож провід і дух нарад був соціалістичний. Говорено про незавидну долю львівських рубачів, котрим відбирають працю і средства до життя вязні, і по довгих, часто нудних наріканях ухвалено візвати власти, щоби по мисли дотичного рескрипта міністерства льного не висилали вязнів до рубани дров та пильних робіт. Подібна дискусія вивязала ся над положенням каменничних сторожів. Бесідники, сторожі і несторожі, домагали ся мінімальної платні на місяць 15 зр., а надто комісія санітарна має розслідити стан сторожничих помешкань і завести в тім згляді полєкші.

— Екс-адвокат др. Краттер, що своєю утечю наробив тільки шуму у Львові, подорожує тепер по світі яко чоловік хорий. Мійський фізик, др. Павлюковський оповідає, що Краттер хотів перед кількома місяцями асекуровати ся на житє і піддав ся в тій цілі лікарським оглядинам, при котрих стверджено у Краттера початки розмякчення мозку. І справді свідчив би про се нелад, в яким Краттер полишив деякі справи. Вибираючи ся в світ, позаплачував деякі довгі людям, котрим міг з легким серцем не платити, коли пустив ся на дефравданта і хотів утечи з як найбільшою сурою. Субститут его канцелярії адвокат Пльодер починив вже відповідні кроки, а карний суд розпочав вже доходженя. Надто з порученя кількох вірителів зафантовано всі движимости з помешканя д-ра Краттера. — В неділю вечером ходила чутка, що бігця арештовано в Гаврі, але доси ще не стверджено сеї вісти.

— Видавнича спілка, товариство зареєстроване з обмеж. порукою, що за его фонди виходить Slowo Polskie, провірила на недільних зборах бі-

Причина лежала певно не в моїм уособленню, а лише в моїм прикрім положенню. Бо ви доброді, не хотіли сповнити услівя, яке мене вязало з Беатою. Я противно від першого разу був очарований вашою особою і тільки те, що ви були правною власністю другого, здержувало мене від надії, до котрих невгомно рвала ся моя душа (пауза).

Гальшка. Слухаю вас, пане Лаский.

Лаский. Смерть Горки долляла до огню оливи. Аж тепер затяжили мені мої супружі окови. Я видів ясно, що звязь з Беатою не може принести мені щастя і відділив ся зовсім від неї.

Гальшка. Але за щож она покутує в вязниці?

Лаский. Я був примушений учинити се для власного безпеченства перед сею местивою женщиною. Але через те нещасне відношеня я не міг зблизити ся до вас, ласкава княгине, хотий завжди був при вас думками. А тепер приходжу, щоби вам щиро заявити свої чувства і просити о ваші взгляди.

Гальшка. Чи я добре чула? Ні, я не можу припустити! А щож моя мати? Кажіть, що діє ся з нею?

Лаский. Ваша мати, княгине, уже не в моїй власті і про ню я сказати не знаю нічого.

Гальшка. Не вірю, ви таїте передомною. Верайть мені мою матір, а я віддам вам все, чого зажадаєте.

Лаский. Так? О так, я ще відшукаю Беату! Але тоді чи зволите стати зо мною під благословенство матери?

Гальшка (зриває ся з крісла, та перемагаючи себе сідає назад, закриває лице, тяжкий стон добуває ся у неї з грудий).

Лаский (клякає). Не дивуйте ся, княгине, моєму сердечному бажанню. Воно вже давно жевріло в моїм серцю. Вап вік так відповідний моєму вікови, ваша урода так потягаюча для моєї мужескості... Беата не буде противити ся, а о розвід не тяжко... Гальшко! (бере за руку, Гальшка вивирає).

Гальшка (очевидячки перемагаючись). Алеж пане Лаский!... Я можу відшкодувати вас за заводи, які ви мали в подружжю, заспокоїти всі претенсії хотьби найбільшою сурою.

Лаский. Ви хочете робитись супротив мене великодушною? Альбрехт Лаский шляхтич! Не приймає жменю золота, що єму кидають мов собаці кости за двері!

Гальшка. То станьте ви супротив мене великодушні і не робіть мені таких предложень, що кров доньки стинають в жилах.

Лаский. Не жийте в надії, що Беаті потрібні ще ваші заходи. Ви бережете для неї ваші мастки, але єї час уживаня минув вже.

Гальшка. Мій весь маєток перейшов власне сьогодні в руки стриї Василя.

Лаский. ...перейшов в руки Василя?... То

він вже і тут зайшов мені дорогу?

Гальшка. В сусідній комнаті переглядає папери, після котрих я зрєкла ся всіх маєтностей на річ родини.

Лаский. А до чорта! Так вже все пропало? Коли так, то я пристаю на відшкодованя, але не низше 200.000 зол. польських.

Гальшка (витягає зі столика два мішки грошей). Звольте посвідчити мені кількома словами. (Лаский пише). А тут прошу перечислити два рази по сто тисяч (дає єму гроші). О мою особу ходило вам і так небогато...

Лаский (забирає гроші, не числячи). Ха, ха, ха! О такий непотрібний причинок не розходить ся нікому! (викрутивсь і пішов).

Гальшка (стоїть хвилину мов вкопана). Не розходить ся нікому, ха, ха! (вибухає спазматичним сміхом). Аж ворог сказав правду! Так, так, я вже тепер нікому непотрібна, я вже лишня на тім світі!...

СЦЕНА VI.

Гальшка і Василь.

Василь. Що тут стало ся? Де Лаский?

Гальшка (зворушена). А, з якою обридлою безличністю допрошував ся моєї руки, доки гадав, що в ній скрита груда золота!...

Василь. Лаский о твою руку? Потануючий і за стебло ловить ся!

ляне за р. 1898, а результат був такий, що показалась страта в квоті 5.387 зр. Удїли виносили 46.594 зр., а фонд резервовий 918 зр. Остаточного удїлено радї надзираючїй абсолютну.

— **Фузія банків.** Мимо заперечень Stowo Polskie доносить, що переговори в справі сполуки галицького банку кредитового з гал. банком для торгівлі і промислу в Кракові вже кінчать ся і ві второк будуть потверджені урядово. Народи ведуть ся у Львові.

— **Дефвдації без кінця.** В заведенню темних у Львові, де секретарював померший недавно Топольницький, забракло не 20 тисяч, як допущено недавно, але 67.000 зр. Багателі! — З Станиславова утік торговщик спіритусом Хаїм Вольф, наробивши довгів і сфальшовавши векселі на кільканайцять тисяч. — В Мармарош-Сігер на Угорщині арештовано директора тамошньої щадничої каси Губера, що спроневірив значну суму. Губер був також директором товариства електричного, котрому забрав 50.000 зр. Надто в тій справі є скомпромівованих багато осіб, між ними бурмістр, котрого також уязнено.

— **Товариство взаїмного кредиту «Дністер»** стоваришенє зареєстроване з обмеженою поручкою у Львові, знижає стопу процентову від вкладок щадничих на 4%, почавши від 1. липня 1899. До 1. липня 1899 будуть вкладки процентовані ще на 4 1/2%.

— **«Ostdeutsche Rundschau»**, орган Вольфа, має перейти на власність спілки послів: Доберніга, Леміша (звісного «кібіца») і Сильвестра. Посли ті належать до радикальніших зпосеред німецьких націоналів. Причиною зміни власності суть недобори в редакції. Видко, що складки, які пілили до «Wolfbuechsen» по всіх прагерманських кнайпах, або не були дуже обильні, або забирали їх Вольф для себе, хоч в парламенті заручав, що всі ті датки ідуть на видавництво.

— **Славянська служба Божя.** Архиепископ задарський, Райчевич, заборонив читати літургію в Дальмації в язиці славянським, позаяк служебні книги не докладно ще справлені. Для справлення сих книг збере ся в найближшій будучині конференція єпископів в Задарі.

— **Фукін.** Так звесь китайська провінція, котру після Muenchener Allg. Ztg. мала би Австрія заняти для себе при тепершній ділежці «небесного царства». Не входимо в правдивість сеї вісти. Конституємо лише, що на китайських водах ходять ся дві австрійські корвети «Фрундсберґ» та «Дунай» і лінійний корабель «Елисавета» та що на днях відплине туди ще корвета «Саїда». Дневники австрійські, згадуючи про вість з «Muench. Allg. Ztg.», кажуть, що Австрія здав ся би хоч би такий Фукін, бо туди можна би справити еміграцію нашу і туди можна би висилати фабричні наші вироби, котрим став чимраз тісніше на Угорщині і Балканах.

— **Габмаєр горою.** Ми доносили вже, що враз з анатемізованим Шенереріянами Габмаєром з виборчого комітету торольського виступило 8 членів. Нині доносять дневники, що число сецесіоністів побільшилось ще о пять членів. Між виступившими є також др. Катрайн. Посеред шляхти тирольської прийшло проте до розладу. Она еманципує ся звільна зпід тероризму прусофільської іреденти. В нас противно. Дехто з на-

родовців консолидує ся з москвофільскою іредентою.

— **Дрібні вісти.** Померший недавно секретар товариства кредитового земского у Львові, Володимир Будзюновський полишив довгів на 60.000 зр., котрі не мають найменшого покриття і для вірителів є цілком пропащі. — Вість про жєничку винахідника Яна Щєпаніка з іспанською графянкою показала ся байкою, пущеною на «prima Aprilis». — В Кобленці відбув ся поєдинок на пістолети межі підпоручником Дерінгом а правником Клевскорном, котрий дістав кулю в живіт і небавом помер.

Телеграми.

— **Відень, 10. цвітня.** Заповіджена на 13-ого цвітня конференція екекутивного комітету правиці відкликана по причині, що деякі члени комітету не могли би на довгий час віддалитись з соймів, які ще радять. Імовірно збере ся екекутивний комітет правиці аж по соймовім сезоні, се є в половині мая.

Відень, 10. цвітня. Вчєра відбули ся в комісійній сали посольської палати численні збори представителів німецьких опозиційних стороництв в справі усталєня спільної програми політично-народних жадань Німців в Австрії. Перед тим відбула ся конференція звязків німецької людовой партії, в котрій взяли участь також послы кількох інших стороництв, між ними кн. Ліхтенштайн і Вайскірхнер.

Відень, 10. цвітня. Перехід на протестантизм зголосив вчєра пос. Іро враз з жінкою, в суботу учинив так само пос. Кітель (Шенереріянець), пос. Вольф перед кількома днями, а Шенерер з родиною має перейти в тих днях. Послідний з сеї групи посол Гофер став вже перед кількома роками протестантом.

Відень, 10. цвітня. Montagsrevue запевняє супротив послїдних поголосок, мнимо з як найліпшого жєрєла, що управильненє язикової справи на підставі §. 14 є постановленою міністерством річию і має наступити по замкненню сеї соймів краєвих в часі біжучого місяця. Рада державна, після інформації сеї часописи, має скликати ся в мая.

Відень, 10. цвітня. Похорони архики. Ернєста відбули ся вчєра зі звичайним церемонїялом двірєским і в присутности цїсаря Франц Йосифа.

Атєни, 10. цвітня. Міністерияльна криза ще не полагоджена в наслідок відпорного становиєка Делїявієса.

Цєтинїя, 10. цвітня. Кн. Миколай прийняв димісію міністра справедливости д-ра Богічевича.

Василь Михайлович Білозерський.

(Посмертна споминка).

Сумна вістка наспїла з України — дня 20. ст. ст. лютого с. р. упокоїв ся на хуторі в Мотронівці, в Чернигівщині, Василь М. Білозерський в 72 році житя. Так не стало знов одного з головних діячів української громади, що в сорокових, а відтак в шістьдесятих роках відгривали таку важну ролю в розвитку українсько-руської народної ідеї і українсько-руського письменства. Покійник мав також участь в наших галицьких видавнях, що бодай з тепер ще живучих нікому не було відомо, а навіть молодий Українець Микола Вороний, пишучи про него згадку в львівській «Зорі» в 3 ч. 1897 р., каже, мов би то Василь Білозерський не визначив ся працями на полі письменства. Покійник з загально відомих причин підписував свої літературні праці псевдонїмами, котрих я, прочитавши згадку п. Вороного, не хотїв розкривати, однак тепер пора се вчинити, коли може й на Україні мало хто знає про сю участь Білозерського в галицьких видавнях.

Не сумніваю ся, що хтось з Українців подасть тепер повну єго житєпись, що може знов в дечім прояснити події сорокових і шістьдесятих років народного житя на Україні. Тимто нагадаю тут лише, що Білозерський належав до основателів Кирило-Методїєвского братства з Костомаровом, Гулаком і ин., а після арештованя був висланий на урядову службу в Олонецку губернію. Під кєнець пятьдесятих років почи-

нає ся новє житє поміж Українцями, котрого осередком став Петербург. Там починають колишні братчики Кирило-Методїєвского товариства видавати в 1861 році літературно-науковий місячник «Основа», котрого редактором був Білозерський а найдїяльнїйшими помічниками Куліш і Костомарів. Після упадку «Основи» не видно Білозерського на літературній ниві поміж українськими робітниками, аж в 1867 році відзиває ся він в львівській «Правді».

Справа пішла з фонетики, званої тоді «кулїшівкою», що не давала і тепер ще не дає спати нашим москвофілам. Яків Головацький написав був в 1867 р. у Варшаву, де Куліш займав посаду директора внутрішних і духовних справ, що ніби то за «польські гроші» має виходити у Львові руска часопись кулішівкою з польонофільским змаганєм. Се мала бути «польска інтрига» задля роз'єднаня і ослабленя галицьких Русинів. Куліш, сприяючи розвиткови рускої народної ідеї і живої народної літератури в Галичині замість мертвої бурсаччини (чим дав найкрасшій доказ, засилаючи свої твори до «Вечерниць», «Мєти» і т. и. видань), був вельми роздратований сею звісткою. Написав він Головацькому, що бажає подати в «Слові», (коли-б оно прийняло) оклик, що він (Куліш) готов свої українські твори печатати етимологічною правописею, наколи-б кулішівки мали справді уживати в політичних цілях задля баламучєня і ослабленя галицьких Русинів. Хоч сей лист Куліша до Головацького був написаний не для печати, Головацький ані не відповів на него Кулішеви, ані не відвідав єго, бувши у Варшаві переїздом на етнографічну виставу в Москві, але напечатав Кулішів лист в «Слові», повиривавши з него дещо після своєї вподоби. З того ніби автєнтичного письма Кулішевого скували собі зброю проти Русинів-народовців, у котрих Куліш був тоді великою повагою (як опісля в радикальній партії Драгоманів), «Слово» і літературна часопись «Боянъ», редагована Володимиром Стебельским (що заходами Богдана Дідькокого перекинув ся був в москвофіла). Голошено в тих органах, що Куліш вирикає ся своєї правониси і всякої солідарности з українщиною.

Однак сей манєвр львівєского штабу москвофільського не вдав ся. Куліш дізнав ся про сей хитрий манєвр москвофільського штабу і оповістив в 9-ім числі «Правди» 1867 р. отвертий лист, котрим пояснив єю справу і таким способом ударємнив замір москвофільського штабу: поражу пастиря і розбіжать ся віви! Отвертий лист Куліша викликав в москвофільськїм штабі страшенє роз'єренє, а Стебельський напав мокрим рядном Куліша в своїм «Боянъ» в статі «Письмо до Кулиша».

Се було приводом, що Василь Білозерський надїслав «Письмо къ редактору «Правды» під заголовком «Отвѣтъ «Бояну»- Стебельскому на «Письмо до Кулиша», написанє такі москвофільскою мовою, що вийшло окремою брошурою яко додаток до 14. ч. Правди. На сій брошурі підписав ся Білозерський псевдонїмом Русин. Отвіт сей в форматі 8° обнимає 36 сторін. В переднім слові поясняє автор, длячого він замість Куліша відповідає Стебельському, а дальше з незвичайною диялектикою полємізує з Письмом до Куліша та в цілій наготі виявляє духове убожество проповідника «общє-русской идеи», котрій взяв ся служити «Боянъ». Більшу половину брошури займає розвідка про фонетичну правопись, котрої стійність виказує автор і на основі українсько-руського письменства, почавши від Котляревського, і фільольогічних дослїдів Максимовича, Лавровського (проф. Харк. унів.) та Мікльосича, як і Макса Мюллєра. На останку поясняє автор відносини літературного язика до місцевих нарічій, покликуючи ся тут на повагу профєсора московського університету Юркевича і переводить доказ, що справдєшній талант може виявити ся лише в своїй рідній мові і тільки в рідній мові може принєсти хосєн євому ближньому (як Квітка, Шевченко і ин.).

(Кєнець будє).

Гальшка (зі страхом). Але що тепер будє? Ах, моя мати, моя мати!!

Василь. Щож такого, Галю, схамени ся!

Гальшка. Єго приїзд... сватанє... натяки... Той звїр розірве моє послїднє щастє, він убє, замордує мою матір!

Василь. Успокий ся, Галю, єго погроз нема що бояти ся. Я зайшов єму дорогу з усіх боків.

Гальшка. Лаский не здрігне ся перед жадною жоретокєстю...

Василь. Він не має приєтановиєка в краю. Се була єго послїдня проба ратуватись...

Гальшка. Він наложить головою, щоби тільки задовольнити свою звїрску завзятість.

Василь. Алеж Гальшко, як раз я хотїв тобі сказати: ми незадовго будєм оглядали матір щасливу і весєлу.

Гальшка. Все пропало, ми видремо від него хїба трупа! (паде на крієло, ридає).

Василь. Успокий ся, на милість божу, бо я сам трачу голову! (до вікна). Гонєць не прибуває — я сам стратив певність при тих чорних причутях.

Гальшка (ридає). Мамочко, мамочко, когєж я тут маю, крім тебе? Що мене зі євїтом вяже, як тебе не стане?

(Кєнець будє).

Рудольф Ачкевич

швець,

у Львові, уліця Сикстуска ч. 23. (стара пошта)

поручає готову обув свого виробу, переважно для 'ховень-
стеа і ПП. військових — приймає також замовлення всілякого
рода так місцеві як і з провінції.

На міру вистане старий оказ.

201 47—52

Горсети, рука-
вички, шельки
підв'язки, банда-
жи всіх систем

поручає

Г. ГАЛЯНТОВСКИЙ

У ЛЬВОВІ,

площа Бернардинська ч. 3.

Цінники gratis i franco.

20% ДЕШЕВШЕ ЯК У ВІДНІ!
ДОСТАРЧАЄ ВСІЛЯКІ КАВЧУКОВІ ДРУКАРНІ ЧЕ-
РЕНКОВІ ПЕРШЕ ГАЛ. ЗАВЕДЕННЯ РИТОВНИЧЕ
ВАРСТАТ ДЛЯ ВИРОВІВ З МЕТАЛОЮ, ЛИТИХ НА-
ПИСИЙ, МАЛЯРСТВА ШИЛЬДІВ І ФАБР. СТАМПИ
ЛІЙ КАВЧУКОВИХ І ПРОЧ.

ДРУКАРНІ ТАКОЖ З ЧЕРЕНКАМИ РУСКИМИ!!!

ГЕНРИК ШАПІРА

Львів, ул. Коперника ч. 3.
(ПОВІЧ АПТИКИ ПЕТРА МИКОЛЯША). 146

ГАРМОНІОМ

до науки співу церковного ви-
готовляє спеціально парова
фабрика інструментів

Івана Сливинського

у Львові, ул. Коперника ч. 16.

За порукою дає на рати. Прошу
жадати цінника.

Іван Сливинський

фабрикант органів і гармоніюм
у Львові.

1025

Всілякого рода

інструмента
музичні

найдешевше в
виключнім фа-
бричнім складі

І. Капраліка у Львові.

147

Цінники даром.

Зміна льокалю.

Заложена фірма в року 1871-ім

Вольф Кавфман

перенесла ся з уліці Трибунальської
ч. 1. на ул. Лукасінського ч. 4. (пло-
ща Каструм), філія ул. Театральна 16.

Ново відкритий

СКЛАД МЕБЛІВ

також і ви́позичальня

заосмотрена в всілякі зняряди по-
чавши від найбогатших до найскром-
нійших. Ціні урядженя для покоїв
до снания, сальонів, їдалень і др. —
Меблі оріхові, ольхові, чорні, також
зелісні і гнуті, зеркала і т. д.

Ціни низькі і сталі.

З поважанем

В. Кавфман,

ул. Лукасінського ч. 1.

Галицький Банк кредитовий

почавши від 1 лютого 1890 видає

4% АСИГНАТИ КАСОВІ

з 30-дневним виповідженем,

3% АСИГНАТИ КАСОВІ

з 8-дневним виповідженем,

а всі інші находячі ся в обігу 4 1/2% Асигнати касові
з 90-дневним виповідженем будуть опроцентовані почавши
від дня 1 мая 1890 по 4% з 30-днев. речинцем виповідження.

Львів, дня 31 січня 1890.

Дирекция.

Учитель

орган руского
Тов. педаго-
гічного дво-
тижневника пе-
дагогічно-нау-

ковий, виходить від 1-го червня 1889
у Львові ул. Вірменська ч. 2. Перед-
плата на цілий рік 3 зр., на пів ро-
ку 1.60 кр., на чверть року 1 зр.

РОБІТНЯ СУКОНЬ ДАМСКИХ Емілії Соколовської

у Львові, Ринок ч. 29., І. п.
приймає ласкаві замовлення і виконує їх густо-
вно і по приступних цінах.

НАУКУ КРОЮ уділяє в особинх годинах
Замісцеві панночки приймає на помешканє

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ

приймає замовлення і посередничить в закупні:

Сьвітло церковне

впрост з фабрики Іа по 70 зр., Па по 64 зр. за 100 кіл. лосо фабрика.

Вино

в бочках о 135 літрах, а то Самородне почавши від 70 зр.
за бочку лосо місце продукції.

Зі складів висилає: КАВУ по 5 кіл. посилок почт. в ціні
по: зр. 9-20, 10-20, 10-70, 11-20, а спеціальні по 12-20 франко
ВИНО в 5 кіл. барилках по зр. 3—, 3-70, 4-10, 4-90 франко. —
Інші товари по умірених цінах. 78—?

ЛЕВ ЛОПАТИНСКИЙ.

ДО БРАЗИЛІЇ!

Драма з галицького еміграційного руху в 4. актах.

Ціна книжки брошурованої в картоні 35 кр., оправленої
в полотно з хорошими витисками 50 кр. — На поштову
оплату 5 кр.

„СВЕКРУХА“

комедія в 3 актах з сільського життя.

Ціна книжки брошурованої 30 кр., оправленої в полотно
з хорошими витисками 45 кр. — На поштову оплату 5 кр.

Замовлення з провінції у автора ул. Сакраменток ч. 10, Львів.
У Львові набути можна в Ставропигійській книгарні.

Артист.-літературні Новини

виходять книжками величини 5—7 печатних листів. Зміст: беллетри-
стика і поезія, оригінальна і перекладана. Програма в заголовку: силь-
ніше уважляднюване артистичного викінчення навіть найбільш тенден-
ційних творів, — артизм у змісті і формі.

Ціна книжки з пересилкою: 1 кор.; оздобно оправної 2 кор.

Видавець: М. Заячківский, Львів, уліця Зиблікевича, число 34.

ЛЕВ НОВОСАД

(практикант віденський)

у Львові, ул. Крута ч. 7,

виконує мужеску, дам-
ску і діточу обув,
також чоботи з хо-
лявами для духо-
вельства по як най-
приступніших цінах.

Рівнож приймає репарації кальо-
шів. — З провінції вистане ста-
рий оказ на міру.

136 93—140

Хорі на легкі, горло, гортанку і астму!

Хто раз на заведіи бажав позбутися
слабости легких. або горла, хотіли най-
успішнійшою, або астми, навіть дуже за-
давленою і на позір невилічимою, сей негай
не гербату для хронічно хорих на легки
і горло А. Wolffsky-ого. Тисячні подяки
дають гваранцію великої уздоровляючої
сили тої гербати. Пакет на два дни 75 кр.
Брошура (описанє ужитя) задармо. Прав-
дива лише у

А. Wolffsky-ого, Berlin, Nr. 37.